

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 17:34

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:31

ר"ת: 19:06

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 318 28.10.2017 - ח' מרחשוון תשע"ח

וְהָיָה כִּי יִשְׁעַר לְךָ אֱלֹהֶיךָ דְלֹא יִשְׁעַר לְךָ
וְיִשְׁעַר לְךָ אֱלֹהֶיךָ וְיִשְׁעַר לְךָ

פְּרִשְׁת - לָךְ לָךְ

אֲמַרִי נָא אַחֲתִי אֶת לְמַעַן יֵיטֵב לִי בְעֵבוֹרְךָ וְחִיתָה נַפְשִׁי בְגִלְלָךְ (יב,ג)
"למען ייטב לי בעבורך" - יתנו לי מתנות (רש"י). והקשה רבי יששכר בער מראדאשין זצ"ל:
איך חפץ היה אברהם במתנות והלא "שונא מתנות יחיה". עוד צריך בדיקה איך הקדים
את המתנות לחיים שלו. וכי המתנות היו חשובות לו יותר מהחיים שלו?
ותירץ שהיתה כוונתו שבגלל שהם יתנו לו מתנות והוא יסרב לקבלן, בעבור כך יחיה
מדין "שונא מתנות יחיה". וזהו "למען ייטב לי בעבורך", יתנו לי מתנות ואני אסרב ועי"ז
"וחיתה נפשי בגללך".

וְהָיָה רִיב בֵּין רְעֵי מִקְנֵה אֲבָרָם וּבֵין רְעֵי מִקְנֵה לוֹט (יג,ז)
לפי שהיו רועיו של לוט רשעים ומרעים בהמתם בשדות אחרים ורועי אברהם מוכיחים
אותם על הגזל (רש"י). מסופר על הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי זצ"ל, שיום אחד נכנס
אדם אחד למשרדי ישיבת "עץ חיים", ועמו ספרו "שבעים שנה בירושלים".
נכנס ר' אריה לחדר, ראה ספר זה על השולחן והחל לעלעל בו ומצא כי אחד הפרקים
מוקדש לרבה של ירושלים הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל שר' אריה העריצו.
חפץ ר' אריה לרכשו ושאל למחירו. השיב לו אותו אדם: "שלוש לירות", הוציא ר' אריה
סכום זה מכיסו ושילם לו. לימים כיתת ר' אריה רגליו וחיפש היכן גר אותו אדם, טיפס
לקומה הרביעית ובא אליו בטרוניה: "מדוע ביקשת ממני שלוש לירות בעד ספרך, ואילו
באחת מחנויות הספרים מצאתי ספר זה ולידו פתק כי מחירו הנקוב הוא חמש לירות".
השיב לו אותו אדם כי הצדק עמו ומחירו של הספר אמנם חמש לירות, אולם לבני
ישיבה הוא מעניק הנחה והמחיר עבורם הוא שלוש לירות בלבד. השיב ר' אריה:
"אין אני בן ישיבה, אני עובד רק כ"מלמד" בישיבת "עץ חיים", ועמד בתוקף על כך
שישלם את ההפרש במחיר..."

הַרִימֹתִי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ (יד,כב)
מובא בבעל הטורים: "הרימותי" - ב' במסורה, האחת בפרשתנו והשניה: "וְהָיָה כְּשִׁמְעוּ כִּי
הַרִימֹתִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּנָּס וַיֵּצֵא חֲחוּצָה" (בראשית לט,טו) וזה שאמרו
חז"ל: שאשת פוטיפר נתכוונה לטובה כמו שנתכוון אברהם לשם שמים.
וראיתי בגיליון 'המאיר' הסבר נוסף: מובא בזוהר הקדוש (יתרו) שאסור לאדם להרים ידיו
למעלה כי אם בזמן תפילה או ברכות או בקשה. רמז לדבר בבעל הטורים הנ"ל:
מתי הרימותי ידי למעלה? כאשר "הַרִימֹתִי קוֹלִי וְאֶקְרָא". (מתוך מדבש' גיליון 101)

אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך (יב,ג)
למען ייטב לי בעבורך – יתנו לי מתנות (רש"י). והקשה מרן עובדיה יוסף זיע"א:

כלום אברהם אבינו היה חובב מתנות?

והרי נאמר שונא מתנות יחיה, וכמו שמצאנו שאמר למלך סדום:

"אם מחוט ועד שרוף נעל ואם אקח" – שלא רצה ליהנות מזה.

ותירץ: ידע אברהם ברוח קודשו שכל מה שמתרחש עמו,

הוא בבחינת סימן יפה לבניו אחריו:

ירידתו למצרים מחמת הרעב – הוא סימן לירידת יעקב ובניו למצרים.

לקיחת שרה בשבי – הוא סימן לשעבוד בניו במצרים.

יציאתו ממצרים – הוא סימן לצאת בניו ממצרים.

ולכן חשש אברהם שאם לא יקבל מתנות מפרעה, בכך יגרום שגם בניו אחריו כשיצאו

ממצרים יצאו חסרי כל, ללא כל הרכוש, ונמצא שעל ידי כך הוא חב לאחרים, לפיכך

התגבר על טבעו ואמר לשרה, "למען ייטב לי בעבורך" – יתנו לי מתנות – שבזכות הנשים

נגאלו ישראל ויצאו ברכוש גדול. וכמו שנאמר ושאלה אשה משכנתה כלי כסף וכלי זהב

– וניצלתם את מצרים (ויאמר אברהם)

ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני וביניך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים
אנחנו (יג,ח)

'אנשים אחים' וכו' ומדרש אגדה דומין בקלסתר פנים (רש"י).

תמה על כך ה"חתם סופר": מה יש בעובדת היותם דומים בקלסתר פנים שלא יריבו ביניהם,

מה זה קשור? וביאור הענין הוא: דהלוא באותם ימים עדיין לא היתה זיקנה בעולם,

וממילא אף שהיה אברהם אבינו זקן מלוט בהרבה שנים היו האנשים טועים בהם, ומי

שהיה לו דין ודברים עם לוט היה פוגש את אברהם אבינו ומטיח בו את טענותיו בגלל

היותם דומים זה לזה. אברהם אבינו הוכיח וחזר והוכיח את לוט על מה שבהמותיו

רועות בשדות זרים, ואף שלוט לא הטה את אזנו מ"מ אברהם אבינו יצא ידי חובת

הוכחה. אלא שבעלי השדות הללו שבהמותיו של לוט רעו בשדותיהם, היו פוגשים את

אברהם ותובעים אותו על הנזק הנגרם להם כאילו היה זה לוט. על כן ביקש אברהם

אבינו מלוט "אל נא תהי מריבה ביני וביניך" כיון ש"אחים אנחנו" – דומים בקלסתר פנים.

ואין האחד צריך לסבול בגלל מרעיו של זולתו.

ויאמר אברם אל לוט... הפרד נא מעלי (יג,ט)

ויש לשאול: כיצד יתכן שאברהם אבינו שמקרב את כל הגויים לאמונה בקב"ה אומר

לאחיין שלו שהוא שאר בשרו הפרד נא מעלי?

ושמעתי תירוץ נפלא מפי קודשו של רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל:

הקדמה: הקב"ה מצווה את אברהם 'לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך' אז מדוע

אם כן אברהם לוקח איתו את לוט בן אחיו? הרי הוא מצווה להתנתק מבית אביו?

התשובה היא: הכוונה בציווי להתנתק מ'בית אביך' היא מהעבודה זרה של בית אביך.

ואילו לוט היה תלמידו של אברהם, וכיוון שכך הוא לא חלק מ'בית אביך'. כל זה היה

נכון עד לוויכוח שהחל בין רועי אברם לבין רועי לוט שרועי לוט היו רועים את בהמתם

בשדות אחרים ולא קיבלו את דברי אברהם שלא לעשות כן (רש"י).

אומר הרב קרלנשטיין: ברגע שלוט החליט שהוא לא מקבל את פסק ההלכה של אברהם

בעניין, אלא עומד על דעתו באותו הרגע הוא חזר להיות 'בית אביך' כלפי אברהם.

ואם כך לאברהם יש ציווי 'לך לך... מבית אביך' ולכן אברהם אומר לו 'הפרד נא מעלי'.

וְהָאֵמוּן בְּה' וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה (טו,ו)

אברהם אבינו אפילו שהיה מכניס אורחים במידה גדולה, בכל זאת היו אנשים שהיו מקטינים את ערך מעשיו ואמרו: הלא חשוך בנים הוא ולמה לו רכוש רב לעזוב לאחרים חילו, ולכן הוא מפזר את ממונו בעודנו חי! אבל לאחר שהבטיח לו הקב"ה שיהיה לו בן שירש אותו, ועדיין היה מפזר הונו לצדקה ולא חשש לשמור את כספו עבור תולדותיו, אז הודו והחשיבו כולם את מעשי הצדקה שלו. וזה שאמר הכתוב: **"וְהָאֵמוּן בְּה'" - שהאמין במה שהבטיח לו השי"ת עתה שיזכה לבן,** ועם כל זאת המשיך לתת צדקה, אז **"וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה" - צדקה היתה לה חשיבות מיוחדת, כי כולם ראו והכירו במידת חסדו האמיתית. (רבי הלל מקאלאמיא זצ"ל)**

וְתֹאמַר שְׂרִי אֶל אַבְרָם חֲמִסִּי עֲלֶיךָ (טז,ה)

שרה התלוננה בפני אברהם שלא התפלל עליה, כי אילו היה אברהם מתפלל עליה, ולא רק על עצמו - היתה נפקדת! אבל מה זה קשור לחמסו? במה הוא גזל אותה? אומר הרב שדך: אנחנו חושבים שגזל זה רק כשמישהו מוציא חפץ, או ממון מחבירו. אבל אין האמת כך, אלא גזל זה גם למנוע טובה מהחבר ... ובפרט אם הוא מונע תפילה.

מעשה שהיה באלמנה, שהיה לה בן יחיד שהלך לישיבה. אך דא עקא שאותו הבן היה קצת שובב, ולא למד, הוא רק הפריע וגרר אחריו תלמידים נוספים, עד שהמשגיח לא ידע מה לעשות עם אותו בחור. התרו בו והפצירו בו שאם לא ישנה את מעשיו ואת דרכיו - יהיה חייב לעזוב את הישיבה. הבחור לא שמע לרבותיו, והמשיך במעשיו ובהרגליו. טוב, קראו לאמא שלו, האלמנה, והודיעו לה בצער שאין מנוס, הבחור פשוט מקלקל בחורים טובים, והישיבה חייבת להוציא אותו. אמרה להם האלמנה: בשום פנים ואופן! למה לא הודעתם לי על כך?! היה עליכם להודיע לי על כך, ורק אח"כ אם הוא היה ממשיך להתנהג לא בסדר, היתה לכם הזכות להוציא אותו... אבל מכיוון שלא הודעתם לי - אסור לכם להוציא אותו.

שאל אותה המשגיח: ולמה את חושבת שהמצב ישתנה?... הלא הפצרנו בו אינספור פעמים על כך... אמרה לו האלמנה: כי עכשיו אני אתפלל על זה.

למשגיח לא היתה תשובה - והוחלט בישיבה להשאיר את הבחור עוד 30 ימים נוספים. וראה זה פלא - הבחור השתנה באותם הימים מן הקצה אל הקצה. וכבר אמר אחד מגדולי החסידים, כי כך מקובל הוא מזקנו - שחשובה ומסוגלת תפילת אוהב נאמן על חברו, יותר מכל תפילות הצדיקים שבדור! ('אפריון שלמה' גיליון 189)

הַמּוֹל לְכֶם כָּל זְכָר (יז,י)

הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א היה מספר על הגה"ק רבי שלמה קלוגר זיע"א, שהגיע פעם לברית מילה על מנת לשמש כסנדק, הוא הגיע בזמן המיועד, אך נאלץ להמתין זמן רב, כאשר שאל מדוע אין מביאים את התינוק ועושים את הברית? ענו לו שאבי הילד נוטה למות רח"ל, והקרובים ממתנים ליציאת נשמתו, כדי שיוכלו לקרוא לרך הנימול בשם אביו.

כאשר שמע רבי שלמה קלוגר את הדברים, הוא ציוה על המוהל למול את התינוק ללא שהיות. אחר כך נכנס לחדר החולה כדי לברכו בברכת מזל טוב, רבי שלמה קלוגר ביאר את מעשיו ואמר, להטריח את המלאך הממונה על הרפואה שיבוא במיוחד כדי לרפא את החולה, אין ביכולתי, אולם סברתי שכאשר נתעסק במצוות המילה, הרי מלאך הברית יבוא כדי לעמוד לימין המוהל ולרפא את הרך הנימול, ומכיון שהוא ימצא כאן בלאו הכי, אוכל לבקשו שיואיל להיכנס גם לחדר הסמוך כדי לרפא את החולה. וכך אכן היה, סיים ה"חפץ חיים", לאחר שלושה ימים ולתדהמת כולם, קם החולה ממיטתו והלך ברגליו לבית הכנסת.

וְאִבְרָם כִּבְדַּד מְאֹד בְּמִקְנֵה בְּכֶסֶף וּבְזָהָב (יג,ב)

מעשה בר' ברוך זלדוביץ שהיה אחד הגבירים הגדולים ברוסיה הצארית ותומך תורה גדול. בימי מלחמת העולם הראשונה, כאשר רוב הישיבות נאלצו לגלות ממקומותיהן, החזיק ר' ברוך על חשבוננו את שלוש הישיבות הגדולות: קמניץ, סלבודקה ונובהרדוק. אחרי זה עלו הבולשביקים לשלטון והרגו את כל הגבירים, אבל ר' ברוך, שהיה גומל חסד גדול כל השנים והחיה הרבה משפחות עניות ומחוסרות כל, ניצל בזכות צדקתו, כי מבין המשפחות שתמך בהן, היו גם כאלה שמבניהם הצעירים הצטרפו לבולשביקים והם זכרו לו את חסדו, עד שבעצמם הצילו אותו, אפשרו לו לצאת בחשאי מרוסיה ואף נתנו לו קצת כסף שיוכל לנסוע לארץ ישראל. בדרכו לארץ ישראל, עשה ר' ברוך ביקור אצל רבי חיים מבריסק, כי הכיר את כל הגדולים שבימיו. היו כולם מתאכסנים בביתו כאשר ביקרו בעירו, מינסק. רבי חיים, שראה אותו בגדולתו, אמר לו בביקורו אצלו בעת שיפלותו: "יודע אתה, כאשר הולכים ללמוד באוניברסיטה, לומדים קורס אחד, וכאשר מצטיינים בו הולכים לקורס שני. העולם הזה הוא אוניברסיטה גדולה, ויש בו שני קורסים, אחד הוא ניסיון העוני ואחד הוא ניסיון העושר. כך כותב ה"מסילת ישרים", שהעושר הוא מצד אחד והעוני מצד שני, השלוח מצד אחד והיסורים מצד שני, וכולם הם ניסיונות שעל האדם לעבור אותם. אתה עברת את ניסיון העושר בהצלחה גדולה, עכשיו הקב"ה שולח אותך לקורס של ניסיון העוני, מי ייתן ותעבור עכשיו את ניסיון העוני בהצלחה". העיד עליו רבי שלום שבדרון הכהן זצ"ל: "הכרתי את ר' ברוך כאשר הגיע לירושלים ת"ו, ויכול אני להעיד שהוא עבר גם את ניסיון העוני בהצלחה". כאשר נפטר, הספיד אותו ראש ישיבת חברון, והוא אמר בהספדו, כתוב: "פֹּר נָתַן לְאֲבִיּוֹנִים צְדָקְתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד" (תהילים קיב,ט).

מה הפירוש של "פֹּר נָתַן לְאֲבִיּוֹנִים"? יש אנשים שהם פורנים, ויש בזה מעלה וגם חסרון. המעלה היא, שאפשר לקבל מהם הרבה כסף, לפי שהם פורנים מטבעם, הכסף נושר להם מידיהם, וזה גם חסרון, כי לא הם הנותנים, שהרי הכסף נופל מידיהם מאליו. ויש גם מי שיודע להעריך את ערכו של הכסף, וגם בזה יש מעלה וחסרון. המעלה היא, שכאשר הוא נותן, הוא נותן, כי הוא יודע מה זה כסף והוא בכל זאת נותן, והחסרון הוא, שהוא לא נותן כל כך הרבה. אבל "פֹּר נָתַן לְאֲבִיּוֹנִים" כורך את שתי המעלות גם יחד, הוא "פֹּר" נותן כמו פורן, אבל הוא גם "נָתַן", כי הוא יודע ערכו של הכסף, ולכן "צְדָקְתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד". וראש ישיבת חברון סיים בהספדו: "כזה היה ר' ברוך, הוא היה "פֹּר" והיה גם "נָתַן", ידע מה זה כסף, אבל הוא נתן כמו פורן! וההסבר הזה הוא פלאי פלאים!" (שאל אביך ויגדך')

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון אמיר וענבל בני פנינה, הילה בת אסתר, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל. לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה. הצלחה ופרנסה טובה: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אליעזר בן אסתר ושמשון שריקר ז"ל.